

zoowel theoretisch als practisch onderlegd, vertrouwd met het moderne bacteriologisch onderzoek en desgevorderd gerugsteund door meerjarig verblijf in de tropen — mannen in de literatuur wel bekend. Men kan al niet meer verlangen.

Maar laat men dan toch ook langzamerhand naar zoo'n man omzien.

Wij zijn waarlijk aan de beurt. Alle andere belanghebbenden gingen reeds voor. Zelfs België. Wie zich tegen de aanroeping van zoo'n leeraar verzet, alleen op de labiele motieven, die werden aangevoerd, wie zich van de zaak afmaakt met een *tropenpathologie alleen in de tropen!* moet consequent zijn en al onze Fransche scholen dicht smijten order het slaken van den doodoener : *Fransch leert men alleen in Frankrijk.*

H. F. A. PRYPERS.

Geachte Redactie!

Naar aanleiding van het ingezonden stuk van collega MOINAT in het nummer van 14 Juni en van dat van den Heer PIJNAPPEL in het nummer van 21 Juni, vergunt U mij enkele opmerkingen te maken.

Evenals collega DE JAGER handelt doe ook ik en geef ter voldoening aan Art. 20 de verklaring af dat de ziekte „geweken” is, of de patiënt „hersteld”. Tot heden meen ik dat deze handelwijze van mij en van vele andere geneesheeren leidt tot een goedaardig soort van wetsontduiking; het schijnt mij nu echter dat op zulk een handelwijze van den praktizeerenden geneesheer door den ambtenaar van het Staatstoezicht gerekend wordt en dat een andere manier van doen, waarbij men zich aan de wet onderwerpt, voor „principienreiteri” gehouden wordt.

Hieruit zou blijken dat de geneesheer hooger bij de wet opziet dan de ambtenaar.

Zoo zie ik in het stukje van collega MOINAT een ernstig streven om zijn bevoegdheid niet te overschrijden. Dat zulk een streven door ambtenaren van het Staatstoezicht, de Heer PIJNAPPEL en „den zeer hooggeachten ambtgenoot”, voor wien den Heer PIJNAPPEL in de bres komt, zoo weinig wordt gevoeld en gewaardeerd en door eerstgenoemden zoo onhensch wordt begend, kan ik mij slechts ten deele begrijpen; hoewel de algemeene ambtenaarszwakheden mij volstrekt niet onbekend zijn.

De ervaring van Collega MOINAT en het schrijven van den Heer PIJNAPPEL bewijzen voor de zooveelste maal den ontzenuwenden invloed van een slecht wetsartikel op den ambtenaar die op de uitvoering daarvan heeft toe te zien.

Purmerend, 25 Juni 1902.

B. JELGERSMA, arts.

HET PRAKTISCH ARTS-EXAMEN.

Meestal verloopt tegenwoordig, tusschen het afleggen van het eerste en het tweede gedeelte van het praktisch arts-examen een geruimen tijd, zelden korter dan zes maanden, niet zelden langer dan een jaar.

Door de meeste semi-artsen wordt die tijd uitsluitend of bijna uitsluitend besteed, met de studie van chirurgie, verloskunde en oogheelkunde — de studie der geneeskundige pathologie en therapie raakt op den achtergrond of wordt geheel verwaarloosd.

De pas gepromoveerde arts moge wegens het pas afgelegde examen voldoende bekwaam geoordeeld worden om de chirurgie, de verloskunde en de oogheelkunde uit te oefenen, voor het uitoefenen der inwendige geneeskundige praktijk is zijn bekwaamheid op dat oogenblik aan gegronde twijfel onderhevig. En toch is het van het allergrootste belang, dat de jonge arts zóó goed in de interne pathologie en therapie tehuis is, dat hem met gerustheid de behandeling van patiënten lijdende aan inwendige ziekten kan worden toevertrouwd.

Het staken of verwaarloozen van de studie der inwendige geneeskunde gedurende het laatste jaar van den studietijd acht ik een der grootste gebreken in de opleiding van den Nederlandschen arts.

Om daarin verbetering te brengen, geef ik het volgende voorstel in overweging:

De inrichting van het arts-examen worde gewijzigd in dien zin, dat het wèl, evenals thans, gesplitst blijve in twee gedeelten, maar dat het eerste gedeelte van het examen omvat de heel- en verloskunde, het tweede gedeelte de inwendige geneeskunde en de oogheelkunde.

Zoodanige wijziging heeft m. i. behalve het voordeel, dat de pas gepromoveerde arts beter onderlegd de praktijk ingaat, nog twee andere voordeelen. Het eerste is van paedagogischen aard. Na het candidaats-examen kost de studie der heel- en verloskunde — enkele hoofdstukken uitgezonderd — veel minder moeite, dan de studie der inwendige pathologie, waarbij het verband tusschen pathologische afwijking en ziekteverschijnsel, tusschen de ziekte en de therapie veel minder voor de hand ligt, dan bij ziekelijke afwijkingen op heelkundig gebied of bij afwijkingen van den normalen loop der zwangerschap en der baring. Het mag paedagogisch rationeel geacht worden om het minder moeilijke het eerst, het moeilijkste het laatst te bestudeeren.

Het andere voordeel is van praktischen aard. Wanneer het arts-examen kan worden gesplitst op de wijze als ik mij voorstel, spreekt het van zelf, dat bij het eerste gedeelte van het arts-examen geen bekwaamheid in het uitvoeren van moeilijke en ingrijpende chirurgische of gynaecologische operaties wordt vereischt. Maar dat wordt ook thans niet van den candidaat gevorderd. Bijna zonder uitzondering wordt slechts geëischt een nauwkeurig, goed beredeneerd onderzoek van den patiënt en voldoende technische kennis om de urgente, technische meestal zeer eenvoudige operaties uit te voeren. Voor speciaal chirurg, speciaal gynaecoloog, speciaal oogarts is ook thans het tweede gedeelte van het arts-examen niet voldoende. Iemand, die het in mijn geest gewijzigde arts-examen heeft afgelegd, zal niet de pretensie kunnen hebben (die hij thans wellicht heeft), dat hem het uitvoeren van moeilijke operaties gerust kan worden toevertrouwd.

Toch zou ik aan hem geen beperking der algemeene bevoegdheid willen opleggen.

Maar wèl zou ik wenschen — en daartoe schijnt mij de voorgestelde wijziging bij uitstek geschikt — dat de arts, door het afleggen van een speciaal examen eerst recht kreeg tot het voeren van een specialen titel.

Het is thans vrij wel ondoenlijk om nadat aan het eind van den studietijd een examen in chirurgie, verloskunde en oogheelkunde is afgelegd, daarna nog eens een tweetal examens in dezelfde vakken te laten afleggen om speciale titels te verkrijgen. Omvat echter het laatste gedeelte van het arts-examen de interne geneeskunde en de oogheelkunde, dan is het volkomen rationeel, dat iemand die den titel: chirurg, vrouwenarts, oorarts enz. wil voeren een speciaal examen aflegt, en opent aldus de door mij voorgestelde wijziging tevens den weg om te komen tot een oplossing van het vraagstuk der specialisten. Wil men behalve door een met goed gevolg afgelegd speciaal aanvullingsexamen, ook aan hen, die bijv. twee jaren assistent zijn geweest in een bijzondere afdeling van een Universiteitskliniek, de bevoegdheid verleen en tot het voeren van een specialen titel, dan kan dit natuurlijk zonder bezwaar geschieden.

Met het oog op de niet al te grooten omvang, dien het eerste gedeelte van het arts-examen moet hebben, is het wenschelijk de oogheelkunde bij het tweede gedeelte te voegen, terwijl de innige samenhang tusschen oogheelkunde en inwendige geneeskunde het wenschelijk maakt, dat beide vakken gelijktijdig worden bestudeerd. Ook wanneer men de tegenwoordige splitsing van het arts-examen wenscht te behouden, zou er reeds veel te zeggen zijn voor de afscheiding der oogheelkunde van de chirurgie en obstetrie. Wanneer volgens mijn voorstel de oogheelkunde bij het tweede gedeelte van het arts-examen blijft, is er geen ernstig bezwaar om het recht tot het voeren van den titel van oogarts eerst te verleen en na een afgelegd aanvullingsexamen in de operatieve oogheelkunde.

Groningen, 30 Juni 1902.

G. C. NIJHOFF.

DE ZATERDAG VOOR DE ARTSEN.

Tot een 150-tal hoogleeraren, lectoren, privaat-docenten en geneesheeren, verbonden aan ziekenhuizen of poliklinieken, voor zoover mij bekend, richtte ik het verzoek, mij wel te willen mededeelen, op welke uren op Zaterdag, na 1 October a. s., door hen gelegenheid kon worden gegeven aan artsen om iets te kunnen zien of te kunnen hooren.

Aan hen, die nog geen circulaire ontvingen, zal ik, op verzoek, zoo spoedig mogelijk een exemplaar zenden.

Tot hen, die wèl een circulaire ontvingen, maar die tot heden nog niet beantwoordden, richt ik het beleefde verzoek mij hun antwoord alsnog zoo spoedig mogelijk te zenden.

Zij, die de welwillendheid hadden mij spoedig te antwoorden, mogen hierbij mijn dank ontvangen.

De uitkomst van mijn rondschrijven deel ik hierbij in een „voorloopige” lijst mede; zoodra ik mag aannemen, dat geen antwoorden meer zullen inkomen, hoop ik een definitieve lijst op te maken en te publiceeren.

Groningen, 30 Juni 1902.

G. C. NIJHOFF.